

Conferencia del Sr
Indre Macan

1

Piera te la seva historia, els seus records, las sevas costums, com las teuen els demes pobles de la provincia de Barceloua. Com ells, Piera te constitució social, organismes publicis, industrias y comere, treball agricól, vida de relació, clases de propietarios y treballadors; té ls seus treballs, las sevas lluitas, els seus defectes, els seus, afany, las sevas esperances; poc mes o menys, en grau de diferenciació particular com els demes pobles de la provincia.

Pero Piera te dos cosas de vida present que ^{sevas} no las ^{constitueixen} teuen ^{las} ^{notes} ^{caracteristicas,} ^{cosas} ^{gaires} ^{en} ^{els} ^{pobles.} Aquestas dos cosas son las sevas ^{sevas} ^{inimitables} ^{aigues} ^{de} ^{vida} ^{present} ^y ^{permanent} que te Piera, no las apreciaren, en general, amb tot el seu valor: vosaltres, neus, per ser enuare molt joves; y vosaltres ciutadans, per ser de condició humana no apreciar justament lo que's te al costat, per concedir mes importancia a les cosas estranyas. Y ha sigut necessari que ls estranyas ens descubrisen els valors perque nosaltres asentinti els coneixesim per fi.

Os dire aquestas cosas que distinguesen a Piera perque en ellas vos fixen: una, son las saludables aigues

On altres conferències s'exposaran ra.
de ferre partit de aquestes coses, en benefici de Pura

Altres de les característiques de mes relleu y mes
honoroses que distingiran desde avuy destaco a la vi-
ta de Pura, perquè serà obra del esforç de sos ciutadans,
serán las conferencias que amb caracter permanent
avuy s'inauguraran, patrocinades per les autoritats locals.

Serán realment populars, tota vegada que s'espera
que hi acudirà gran part del poble de Pura. Aques-
tas conferencias tot, deben mirarlas per vostre be,
com l'arada y la sembra y per vostre recreo, com

las fiestas alegres de l'estimada, y los esplendidos dias de la primavera florida. A nellas hi concurreran ademas de los d'aqui, oradores de la capital y d'altres poblacions, per las facilitats de comunicacions, cosa que no tienen todos los pueblos y per l'importancia que se concedeix arreu a n'aquestas manifestacions de cultura. Las conferencias son un bien por l'animo; los pueblos que las asaboreixen ya lo saben; vosaltros, meus y ciudadanos los apreciaren en el dia de dema.

Las conferencias en general pueden ser de varias clases. Las nostras seran meramente escolares y de cultura popular, o siga que tendran el seu particular caracter adecuado a l'escola y a n'el pueblo, entendiendo que l'escola es per totom, todos son ~~estudiantes~~ escolares y todos continuamente necesitan estar aprendiendo en ella.

Ya tendremos ocasion d'observar que a n'aquestas conferencias hi concurreran diferentes clases d'oradores; unos vos parlarian d'Art, otros de Ciencia, otros d'Economia social, otros d'Educacion. Cada uno vos ofrecira bonamente lo que tiene; y seus regalos vos donara todo cuanto posee: si; la seva inteligencia, la seva palabra, el seu pensamiento. ¡ Y tengan entendido que el capital intelectual representa

el seu valor com els demés capitals!..... Aixís com en l'aspre labor amb ~~els~~ ^{instru} les eines de treball se gastan les vostres forces, d'igual manera se consumirà la ^{energia} vida del orador que vindrà a postarvos el pa de l'anima y si en l'aspre treball dels instrument, entreguen la vida diàriament, el que os dougué el seu capital intelectual, va consumir la vida, igualment que la llum consumeix el fluit hasta apagar-se.

A tot, els oradors deben escoltá amb interés y amb afecte. Us no podrán darvos tanta intel·ligencia com els altres; pro ¿es just que's desdenyí als modestos, perque no poseixen tan com altres?..... Acudiu a taquestas conferencias; desitjeulas. Mes, permeteu-me que per un moment me dirigeixi a vosaltres, en ~~forma~~ ^{sentit} d'aconsellarvos; aixís com saluden als vostres pares y als vostres mestres, a casa y al carré, a n'els que vingan a dirigirvos la paraula, saludeu los també amb afecte, y ja reconeixeren la falgadora experiencia d'aixó. Quant arriben en el curs de la vida a conceixer bé las cosas, compenden que's necessari quét qui ^{vengui} ve a dirigirvos la paraula se trobi complasent entre vosaltres, perque no s'alluini, perque torni a parlarvos, vegent se entre amics y en afectuosa

compainya; perque aixis com es trist sembrar en terra esteril, resulta molt doloros treballar y pensa per un poble ingrati o per una societat injusta y empesetida.....

Distinguem, doncs, cada hu en vostre esfera l'honroso ca-
racteristica amb que desde avuy se distingira' nostra vila.
Y ~~per~~ tota vegada que ja hem parlat un chic de vida present
parlem tambe del pervindre en el que deben fomentor

las mes altas exemplaritat, socials, aquellas exemplaritat que totom pot
estentar ~~opora~~ de proechir tot hom qui vulgui dignificar sa persona, que vulghi enlairar el seu poble.

Sembla que siga senyalat per la providencia el dia del
deixondiment de nostre poble, puig a la gran obra que avuy
es comensa pareix talment que tambe vulgui asociarhi l'ini-
ciativa de personas de alt relleu. Tal es la del Ilustre Sr.

Baro' d'Almenar que mogut per ^{un patriotisme} ~~son patriotisme~~, ^{degnu de son llamate} esta rea-
litzan la magna obra de la restauracio de l'antic palau

^{que fou} dels sobirans de nostre Terr. ~~Piera~~ ^{Piera} ~~Quibre~~ ^{Quibre} poc podria admi-
x ~~que seria un abastiu per els forasteri~~, ~~que sera un lloc d'abascia~~ ~~per els pierenes~~ ~~perque~~
ra l'renurgiment d'aquell castell, ^{interesant} ~~que en sos murs hi porta~~
grabada l'istoria de Catalunya, l'istoria de Piera que se os
donara a coneixer desde aquesta conferencia. ~~Consequen en~~

~~compte que nostre vila hi concorran sera frecuentada per~~
~~molta gent~~

^{ya}
Tota vegada que'm comensat amb aquesta manifes-
tacio tan remarcable, yo entene qu'ha arriuat el mo-

ment de pensar amb nostre, milloras urbanes, si es possible que tot contribueixi al futur moviment de atraure a Piera la vida nova; fe que desde l'estacio a cal Banyà baix se realitzi un cambi d'activitat, y d'acciions mutues. Es necessari doncs que el poble se mostri després d'atraure lo que va a passar per devant dels seus ulls. Si Piera se resigna a deixar passar aquest fecund moviment, sols li quedara l'eco dels entusiasmes dels que hem intervingut en l'instauracio d'aquestas conferencies, i l'indiferentisme que no haurá volgut deixar el seu setial preferit, ^{y continuar} tenir ensopida aquesta vila.

Penseu en Piera, tinguen per ella algo com un ensomni de la fantasia, considerenla mereixedora de moltas milloras que's molt possible veure realitzades amb una mica de bona voluntat. ¿jo vos pregunto: No hi hauria medi de que s'urbanisessi algun assamplic de poblacio? Feu un chuc un any; un altre any un poc mes; que vagin surtin parquets, y llors d'esbergo; feu que brolli alguna industria; urbanisem las fons, femre de nosres adornades amb arbrats, porten per totas parts la llum electrica y la comoditat... Establim d'aqueix modo l'am de l'atraccio; la cultura y l'art que portara envolcament a la llevó de nostre progres y prosperitat.

Tots poden contribuir a que aquest somni regeri una

realitat: vosaltres també, neus. Al sentir això, vosaltres
 ciutadans de Fiera segurament fareu la següent reflexió:
 Compreuem que els directors locals estimulin aquestes milloras
 y que nosaltres treballadors hi contribuïm amb el nostre treball,
 pro ¿ com podran els neus cooperar a tals obras? Ja ho
 veurem. Pro avants tinc de dir a l'element jove qu'han de te-
 nir present. Tres cosas a que deuen aspirar; tres cosas que deuen
 fer y altres tres que no deuen fer. Las tres cosas a que han d'aspirar
 son: se bons, forts e inteligents; las tres cosas que deuen fer: educar-
 se be, cultivar las ars y estimar el progres; y las tres cosas que no
 deuen fer: ~~no~~ parlar malament, ofendre a las personas y destrosar
 lo que ls rodeixa. Solsament las indico, evitant tenir ocu-
 pada vostra atenció molt temps, pro em detindré un chic
 en lo que no deuen fer els escolars.

Es una manifestació de superioritat ciutadana y
 moral el no parlar malament, el parlar correctament. De
 tot se fa us avuy; de lo que s'abusa es del mal parlar.
 ¡Parlar bé! Aquí es ahon existia el contrast entre l'esperit
 enlairat y l'esperit supetitit. ¡Es mes d'home correctgir
 las parions y dir en paraula correcta lo que s' desitja sense
 ofendre a ningú!.....

~~Quant y vegeu ofendre a algun foraster, ¿ no teniu~~

Una altra cosa que no deuen fer els neus es ofendre a las personas. Tingui cada un en compte que aixis com nosaltres ens estimem, els demés s'estiman. No ofendre a las personas es també signe de superuontat social. I si aquesta ofensa es fa a n'els forasters; com han de veure a n'el poble que ls desasten o ls molesta?

La tercera cosa que no deuen fer els neus es destrossar lo que ls rodeixa. A Piera s'ofereixen ^{alguns} ~~bruts~~ espectacles respecte aquest punt. Destrossar, es allò que fan els neus enant printau o embrutau las fachadas de las casas, enant fan malbe las cosas que son publicues o privades; enant escorban els arbres, embruten les font etc.

Vosaltres tal volta no ho feu; pro suposen la lletya accio dels que ho fan. Crudeu los hi l'atencio: lo mateix que el que porta un ~~pa~~ traje net y li embruten, aixis resulta lamentable embruta una fachada. Els pobles elevats no deuen tenir res brut; com mes net tot, mes esplendida es la seva vida.

¿Veyeu are neus com poden contribuir al esplendor futur de Piera? Que's digui sempre de vosaltres, qu'heu de redimir al vostre poble, que no parlen malament, que no destruin res y aquesta exempplantat fano que la gent vingui a Piera atreta per afectes d'austeritat y

un sentiment de compasio vers l'ofes? Per altre part com
han de venir al poble que l' deratent y l' molesta?

9
per seduccions urbanes. ¡ Est trist provar punxada
y enemistats allí hont sols s'hi dentja trovari afectes!
No vull causarvos mes. He realitzat l'operiment de
dirigirvos la paraula.

Parlament del
Sr Indre Macau a Tiersa